

AZ EPIC ÉS A PATINNOVA KONFERENCIÁRÓL

Az *Iparjogvédelmi és Szerzői Jogi Szemle* 2005. decemberi számában már hírt adtunk a novemberben Budapesten, egyazon helyen és időben tartott szabadalmi innovációs és információs konferenciákról. A negyedik *Patinnova (Patents and innovation)* konferenciát és az *EPIC (EPO Patent Information Conference)* néven első alkalommal megrendezett tanácskozást – amely az évtizedes múltra visszatekintő Epidos konferencia utódja – először szervezték meg az Európai Unióhoz, illetve az Európai Szabadalmi Egyezményhez az ezredforduló után újonnan csatlakozott tagországban.

A nagyszabású, sikeres rendezvény óta eltelt néhány hónap alkalmat ad arra, hogy a témában leginkább érintett szakemberek elmondhassák, számukra milyen szellemi hozadékkal járt az iparjogvédelmi innovációban érdekelt szakemberek találkozója. Írásunkban azokról az eseményekről, előadásokról számolunk be, amelyek leginkább megragadták a *Magyar Szabadalmi Hivatal* négy vezető munkatársának figyelmét.

Bakos Éva, az *Iparjogvédelmi Tájékoztató és Oktatási Központ* igazgatója részt vett a konferenciához kapcsolódó, azt megelőző tanácskozáson, amelynek témája az Európai Bizottság és a nemzeti szabadalmi hivatalok által közösen szervezett *Office Network* projekt volt. A budapesti munkamebeszélés levezető elnöki tisztét *David White*, az *Európai Bizottság* innovációs politikáért felelős igazgatója töltötte be.

A 2005 júniusában indult program célja az EU-tagországok nemzeti hivatalainál meglévő információk kölcsönös hozzáférhetővé tétele mind egymás, mind a felhasználók – főként a kis- és középvállalkozók – számára.

A projekt a szellemitulajdon-védelmi információforrások területén meglévő űr kitöltését célozza; jelenleg ugyanis nincs olyan webhely, ahol össze lennének gyűjtve a nemzeti hivatalok hatósági eljárásaira, illetve ingyenes vagy térítéses szolgáltatásaira vonatkozó adatok. A tervek szerint az *Office Network* közös honlapja az Európai Unió által finanszírozott *IPR Helpdesk* keretein belül valósul meg, amelynek szakmai háttérét az *Alicantei Egyetem* és a krakkói *Jagelló Egyetem* teremti meg. Az együttműködésbe várhatóan bekapcsolódik az *Európai Szabadalmi Hivatal* (EPO) és a *Belső Piaci Harmonizációs Hivatal* (OHIM) is.

Az *Office Network* alakuló ülésén résztvevő 25 nemzeti hivatal képviselője – egyetértve az együttműködés fontosságával – úgy döntött, hogy elsőként egy közös internetes oldalt hoznak létre az *IPR Helpdesk* égisze alatt, majd később alakítják ki a projekt tagjainak belső kommunikációját segítő intranetes oldalt. A honlap megszervezése érdekében virtuális munkacsoport alakult a svéd, francia, dán, holland, angol hivatal, valamint az *IPR Helpdesk* részvételével.

A projektindító ülésen abban is megállapodtak, hogy a közös weblap szerkezetét a nemzeti hivatalok véleménye alapján alakítják ki. Az együttműködő partnerek 2006. április 30-ig töltik fel adatokkal a honlapot; ezt követi a projekt logójának, elnevezésének és jel-

mondatának kiválasztása. Saját adataik gondozását és naprakészen tartását az egyes nemzeti hivatalok végzik, a technikai háttérrel az IPR Helpdesk szolgáltatja. Az adattartalom egységesítése érdekében a résztvevők az egyes adatok megadásához szabványosított tartalomleírást fogadtak el.

A közös honlap létrehozásán túlmenően az egyes nemzeti hivatalok legújabb projektjeinek, programjainak bemutatása is a projekt célkitűzései közé tartozik. Miután az Európai Bizottság szorgalmazza az együttműködést a nemzeti iparjogvédelmi hivatalok és az országban található innovációkövetítő központok (*Innovation Relay Centre, IRC*) között, így került a budapesti ülés napirendjére az IPR Helpdesk képviselőjének, *Stefanie Zenk*nek az előadása az IRC-k és az IPR Helpdesk közötti együttműködésről.

Végül két nemzeti hivatal képviselője két esettanulmányt mutatott be. *Kristine Riskaer* ismertette a Dániában az ügyfelek igényeinek kiszolgálására tervezett, magas színvonalú dán formatervezési kultúra eredményeinek dokumentumait. *Bakos Éva* a *Magyar Szabadalmi Hivatal*, illetve a *Gazdasági és Közlekedési Minisztérium* által közösen kidolgozott VIVACE (Vállalkozói Iparjogvédelmi Versenyképességet Alapozó CsElekvési) programot mutatta be, amely a szellemi tulajdon-védelmi tudatosság növelését három pilléren nyugvó rendszer működtetésével célozta meg.

Az ülés levezető elnöke, *David White*, a DG Innovation igazgatója egyetértését fejezte ki a programmal kapcsolatban, amelynek célkitűzései, eszközei egybeesnek az Európai Bizottság e területen meghirdetett céljaival és programjaival.

Farkas Szabolcs, az MSZH *Vegyipari és Biotechnológiai Osztály* vezetője a szellemi tulajdon kezelésére alkalmas eszközöket és szolgáltatásokat bemutató szekció munkájáról számolt be. A tanácskozáson főleg azokat a lehetőségeket mutatták be, amelyek a kis- és közepes vállalkozásokat segítik szellemi tulajdonuknak a piaci folyamatokban történő hatékonyabb felhasználásában. Az első előadásban *Michael Butler* azokat a lehetőségeket ismertette, amelyeket a szabadalmi ügyvivők nyújtanak a KKV-k számára az egyes iparjogvédelmi formák adminisztratív és stratégiai menedzselésében. A legtöbb KKV vállalati struktúrájában nincs szakképzett iparjogvédelmi szakember, így az iparjogvédelmi ügyek intézése során számukra mindenképpen célszerűbb ügyvivőket felkeresni.

A szekció második előadójaként *Farkas Szabolcs* a nemzeti szabadalmi hivatalok által nyújtott szolgáltatásokat ismertette. Először azt mutatta be, az iparjogvédelem terén milyen eszközökkel lehet segíteni a KKV-k speciális igényeit, majd a Magyar Szabadalmi Hivatal által nyújtott szolgáltatásokról, különösen a 2005. november 1-jétől bevezetett írásos vélemény intézményéről számolt be. A bejelentő kérelmére – díjfizetés ellenében – a magyar nemzeti hivatal írásos véleménnyel kiegészített újdonságkutatási jelentést készít.

Az indokolást is tartalmazó írásos véleményből a bejelentő megtudhatja, hogy az újdonságkutatási jelentésben megjelölt iratokra és adatokra figyelemmel a találmány kielégítheti-e az újdonság, a feltalálói tevékenység és az ipari alkalmazhatóság követelményeit. Külön érdekesség, hogy a törvény lehetővé teszi az írásos véleménnyel kiegészített újdonságkutatási

jelentés díjának visszafizetését, ha az abban foglaltak alapján a bejelentő visszavonja, vagy az MSZH elutasítja a szabadalmi bejelentést.

A következő előadásban *Nyerges Gyula* ismertette az *Európai Unió Magyarországi Innovációközvetítő Központja*, az *IRC Hungary* célját és működését. A központ koordinátori feladatait a *Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetemen* működő *Országos Műszaki Információs Központ és Könyvtár* látja el. Az IRC Hungary feladatai: partner- és piackeresés; közreműködés a vállalkozások szellemi termékeinek értékesítésében; a kutatóintézetek és egyetemi műhelyek kutatási eredményeinek piacra segítése; igényfelmérés és technológiakutatás cégek számára; a szellemitulajdon-joggal, a kutatás-fejlesztésre vonatkozó jogi szabályozással, az innovációval, valamint a technológiatranszferrel kapcsolatos szaktájékoztató, projektmenedzselés és pályázatokkal kapcsolatos tanácsadás. A központ internetcíme: <http://irc.info.omikk.bme.hu>.

Az Európai Bizottságnak a hatodik keretprogramban megfogalmazott céljai között szerepelt az iparjogvédelem kérdéseivel foglalkozó *IPR Helpdesk* létrehozása, melynek működését és eredményeit *Heike Scheuerpflug* mutatta be. Az ingyenesen hozzáférhető online szolgáltatás célja a szellemitulajdon-védelem tudatosságának növelése, a KKV-k, a felsőoktatás, a kutatási központok és az egyéni kutatók, feltalálók K+F tevékenységének támogatása. A hat nyelven (angol, francia, német, spanyol, olasz és lengyel), a www.ipr-helpdesk.org címen hozzáférhető portálon számos értékes dokumentum és aktuális információ mellett egy igen részletes iparjogvédelmi értelmező szótár is található. A portál a legkorszerűbb szolgáltatásokkal segíti a téma iránt érdeklődők naprakész tájékoztatását. Ingyenesen lehet élni az *RSS feed* csatorna által felkínált lehetőséggel is, amely a felhasználó által megadott témákat folyamatosan figyeli. A rendszer automatikus értesítést küld, ha az adott témakörben új anyag kerül a portálra.

A „Szellemitulajdon-védelmi kérdések a kis- és középvállalkozások szempontjából” című szekció levezető elnöke *Kürtössy Jenő*, a *Szabadalmi Főosztály* helyettes vezetője volt.

A szekció négy előadása közül az elsőt *Philippe Cadre* tartotta „A nemzeti hivatalok hálózata a külföldi szellemitulajdon-védelem támogatására” címmel. Az Európai Bizottság az iparjogvédelmi tudatosság növelése érdekében támogatja azt az európai hálózatot, amely 25 nemzeti szabadalmi és védjegyhivatalt foglal magába. A hálózat célja, hogy a nemzeti hivatalok közös problémáinak megtárgyalására, illetve a „best practice” egymás közti megosztására nemzetközi fórumot biztosítson. A hálózatba tömörült nemzeti hivatalok bevezetik a „one-stop-shop” rendszert, amelynek lényege, hogy ezen keresztül a kis- és középvállalkozók saját nemzeti hivatalukban, saját anyanyelvükön vehetik igénybe az Európai Unió szellemitulajdon-védelemmel kapcsolatos szolgáltatásait.

Ez az előadó is felhívta a figyelmet az EU által kezdeményezett és finanszírozott IPR Helpdesk-re, amely elsősorban a kis- és középvállalkozások számára nyújt alapvető információkat arról, miért fontos a szabadalom, a védjegy és a szerzői jog, melyek a legjobb módszerek a szellemi tulajdon megvédésére, hol találhatók az innovációt elősegítő információk,

mennyibe kerül az iparjogvédelmi eljárás, kivel kell felvenni a kapcsolatot a jogérvényesítés érdekében stb.

Etienne Sanz de Acedo „A regisztrált közösségi dizájn szerepe a termék külső megjelenésének védelmében” című előadásában a következő fontos témákat taglalta: melyek a legismertebb és a legsikeresebb üzleti stratégiák; mit jelentenek a kompetitív előnyök; milyen jelentőséggel bír a dizájn az üzleti stratégiában, majd ismertette a regisztrált közösségi dizájn jellemzőit és a nem regisztrált dizájnnal szemben kimutatható előnyeit.

William Kingston a jelenlegi oltalmi rendszerből adódó, a kis- és középvállalkozásokat sújtó terhek enyhítéséről beszélt. „Az innováció mint az emberi fejlődés kreatív indítéka” című könyv szerzője arra kereste a választ, miért jóval kevésbé innovatívak az európai kis- és középvállalkozók, mint az Egyesült Államokban dolgozó kollégáik. Az Európai Unió által korábban szponzorált kutatások egyértelműen feltárták, hogy a kis- és középvállalkozások innovációját leginkább a jogérvényesítés magas költségei gátolják. Sokat segítené az európai kis- és középvállalkozóknak, ha egy adott ideig nem lehetne megtámadni az általuk benyújtott szabadalmakat. Kingston professzor véleménye szerint semmilyen jogszabályba nem ütközne, ha az EPC-tagországoknak legalább egy része megállapodna abban, hogy a KKV-k számára engedélyezett nemzeti és európai szabadalmakat egy bizonyos időtartamon belül semmilyen indokkal ne lehessen megsemmisíteni.

Gabriele Leissler-Gerstl a használati mintát – mint a találmány kizárólagos hasznosítását biztosító alternatív megoldást – elemezte. Az előadó kiemelte, hogy egy műszaki találmány nemcsak szabadalommal, hanem használatiminta-oltalommal is oltalmazható. A német sajátosságok ismertetéséből kiderült, hogy a gyors regisztrálás, valamint az olcsóbb oltalomszerzési lehetőség miatt ez az oltalmi forma Németországban is vonzó lehet a kis- és középvállalkozók számára.

Az MSZH-ban *dr. Zábori Zoltán*, az *Építő- és Könnyűipari Osztály* vezetője foglalkozik a *Nemzetközi Szabadalmi Osztályozás* (az NSZO) fejlesztésével,* így ő leginkább az osztályozási rendszer küszöbön álló generációváltásához és reformjához kapcsolódó események iránt érdeklődött. E fontos témával a konferencián több előadás és egy önálló workshop foglalkozott. Az előadások egyrészt a szabadalmi és használatiminta-oltalmi dokumentumok új NSZO-jelzet szerinti osztályozásának kérdéseiről szóltak, másrészt a szabadalmi adatbázisokban az új NSZO szerint történő kutatási lehetőségek köré csoportosultak.

Heiko Wongel, az EPO osztályozási szakértője elsősorban a külső felhasználók számára tartott előadást, amelyben az esp@cenet adatbázis új keresési lehetőségeire és azokra az új keresőmezőkre irányította a figyelmet, amelyek az NSZO8 bevezetésének következtében váltak szükségessé. A következő előadásban a *PatCom Group* szakértője, *Rob Willows* az új kutatási eszközök alkalmazásáról beszélt. Őt *Bernd Wolter*, a Siemens AG szakértője követte, aki a felhasználó szemszögéből gyűjtötte csokorba az új NSZO alkalmazásával kapcsolatos

* L. Krainik Renáta–dr. Zábori Zoltán cikkét e szám 28. oldalán.

problémákat, elsősorban a kétszintű osztályozási rendszerből, illetve a háromhavonkénti frissítésből származó nehézségeket. *Nigel Clarke (EPO)* az *esp@cenet* adatbázisban bekövetkező változásokat ismertette, amelyek leginkább az egyes rekordokban megjelenő, az új osztályjelzet megjelenítési módjára vonatkoznak.

Újdonságánál és hasznosságánál fogva a kiállítók bemutatói közül kiemelkedett az *Arcanum Development* szakembereinek, *Töröcsvári Attilának* és *Tikk Domonkosnak* a prezentációja, akik az automatikus osztályozás lehetőségeiről és eszközeiről beszéltek. A magyar szakemberek által fejlesztett szoftver a *dokumentum* címe, illetve kivonata és igénypontjai alapján automatikusan állapítja meg az NSZO-főcsoport jelzetet.

A kiállításon alkalom nyílt személyes beszélgetésekre, szakmai kérdések megvitatására. Az *Arcanum Development* munkatársai segítettek az NSZO adatbázis elérésében, illetve a képernyőn megjelenő adatok értelmezésében. Szóba került a majdani magyar nyelvű fordítás elkészítésének néhány technikai vonatkozása is.

A konferencia zárását követően az osztályozási szakemberek számára külön tanácskozást szerveztek, amelynek keretében a szabadalmi hivatalok, az adatbázis-szolgáltatók és a nemzetközi szervezetek (EPO, WIPO) szakértői folytattak megbeszélést az NSZO 2006. január 1-jei bevezetéséről és az előre látható problémákról. Az ülésen főként a hivatalok adatszolgáltatási feladatainak meghatározásáról és az egyes hivatalok által alkalmazni kívánt osztályozási szint egyértelművé tételéről volt szó (vagyis arról, mely hivatal melyik osztályozási szintet kívánja alkalmazni). Az adatbázis-szolgáltatók többnyire a WIPO honlapján található osztályozási adatbázis nem folyamatos elérhetősége kapcsán észlelt gondokat vetették föl.

A kettős konferencia programján elhangzott előadások, prezentációk közül jó néhány letölthető a rendezvény honlapjáról: <http://www.european-patent-office.org/epidos/conf/epic2005/index.php>. A nyolc munkacsoportban elhangzott észrevételekről a következő dokumentumból lehet tájékozódni: *Actions resulting conference*; http://www.european-patent-office.org/epidos/conf/epic2005/_pdf/action_05.pdf.

Az adott terjedelmi keretek között nehéz röviden összegezni e sokrétű rendezvényt, amely a két párhuzamosan zajló konferencia mellett munkacsoportülésekre, kiállítói prezentációkra és más kapcsolódó tanácskozásokra is kiterjedt. A konferencia-előadások egy része inkább a felhasználók tájékoztatását, más része a szakmai eredmények bemutatását szolgálta. Az iparjogvédelmi szakemberek sokat profitálhattak a célzottan szervezett workshopokon való részvételből, illetve az egymással folytatott szakmai eszmecserékből.

Dr. Tószegi Zsuzsanna